

GULAGO KACETŲ KANKINIO VIEŠNAGĖ PIETŲ AMERIKOJE

Simo Kudirkos paskaita Medelyno lietuvių kolonijoje 1979 m. birželio mėn. 21 dieną (Kolumbijoje)

In 1971, we had the disgraceful case of the Lithuanian seaman Kudirka. U.S. Coast Guard officials stood by while Soviet sailors boarded a United States ship in U.S. waters and removed a Soviet subject who had previously requested asylum. Probably no other single incident in recent years illustrates the moral degeneracy of those who make our foreign policy...

Such cases, ranging from 1917 to the present day, shock and horrify any decent person. Unfortunately, these incidents have no impact at all on the policymakers in Washington...

(Prof. Dr. Anthony C. Sutton, "National suicide: military aid to the Soviet Union", 1974, 28-29 p. - Library of Congress, Catalog Card Number 73-11977.)

(Tęsinys)

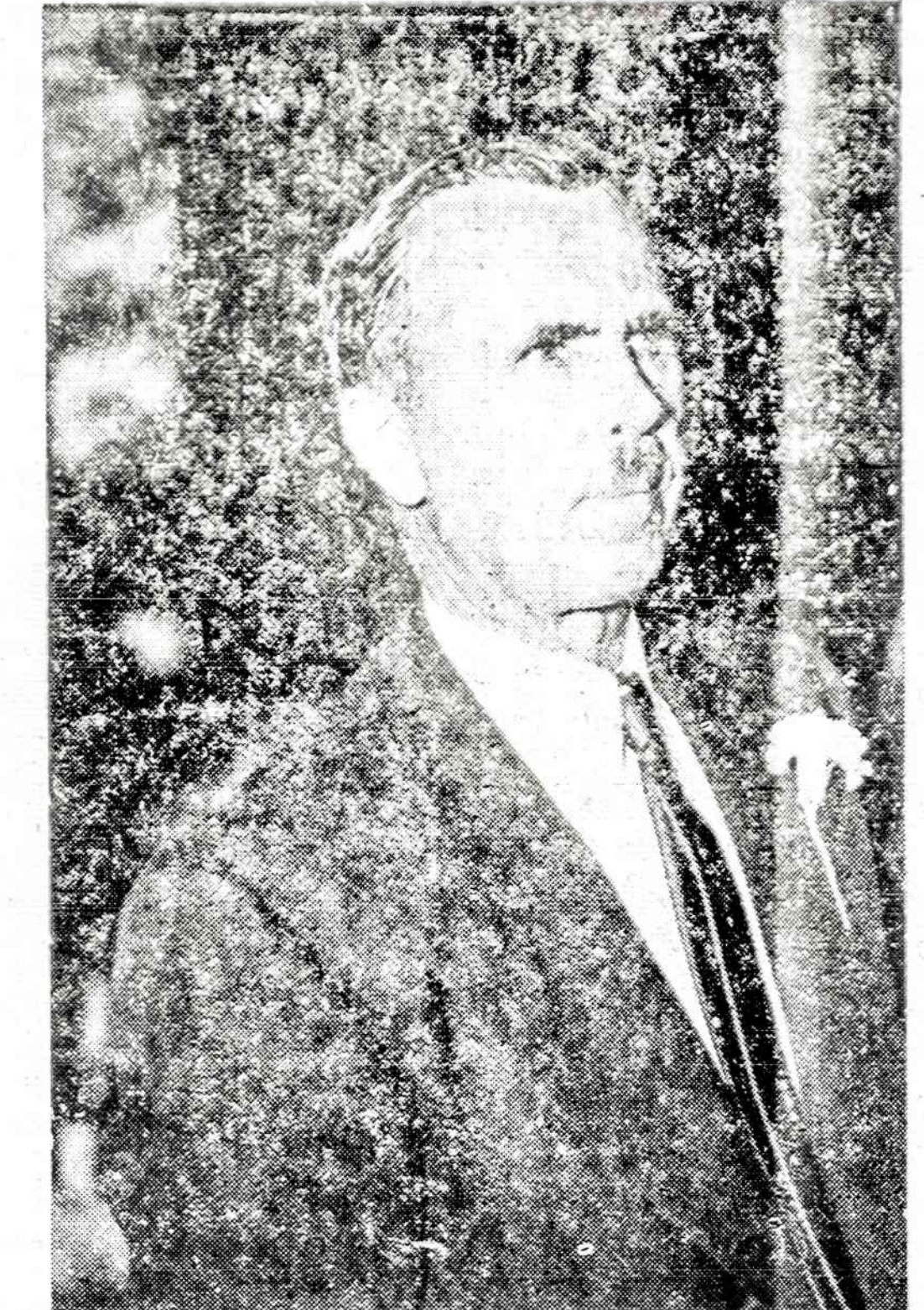
Buvome pastoviai alkani, kaip šiurkai. O dirbome prie sunkių darbų, pradėdam žemės bei ūkio darbus ir baigiant tunelių kasimais, ruošiant Sevastopolio miestui priėjimą prie jūros, kuri 5-kių kilometrų tarpu buvo atskirta nuo miesto bombarduojant iš lėktuvų. Tie atstatymo darbai buvo vykdomi lietuvių, latvių, estų, ukrainiečių, uzbekų, tadžikų, kirgizų, gruzinų, armėnų rankomis ir už dyką.

Pagaliau susilaukiau didelės laimės sugrįžti į Lietuvą, nors ir okupuotą, kadangi įvyko to dalinio demobilizacijos, Pabėgimo aplinkybės. Prie to dar prisidėjo vedybos, kas man padėjo ramintis ir net vargą primiršti. Be to, netikėtai gavome būta gyventi barake, t.y. nedideliame pailgame pastate, padalintame į 12 celių - kambariukų, žymiai mažesnių už tą kambariuką, iš kurio jums čia kalbu. Tie kambariukai šildomi anglimis bei malkomis. Turėjo po vieną langą ir duris, lempučių, jungtuką bei keturias sienas. Taigi, su visais "patogumais" - vienoje ir toje pačioje patalpoje viskas. Jūs galite suprasti, ką tai reiškia Lietuvoje žiemos laiku, kada šaltis pyškina tvoras ir pro barako sienas plyšiučius vidun veržiasi. Mes iš kambario neišeidavome, bet kantriai kambarį kentėdavome, keikdami laisvės ir žmoniškumo netekimo sąlygas, į kurias patekome mus

okupavus, dėl okupanto kaltės. Beveik 18 metų taip barake palaukus, mes susilaukėme galimybių pakeisti baraką į geresnes gyvenimo sąlygas, kur jau atsirado vandens ir apšildymo sistema bute iš 2-jų kambariukų: miegamojo ir patalpos išviete. Už šį mums suteiktą malonumą aš turėjau tarnauti okupanto valdžiai ir pastoviai meluoti, t.y., vienaip galvoti, bet visi kitaip šnekėti, vieną koją kalbėjime pasiruošus laikyti ir vagiliauti pratinantis, nes tokiu ten tapti reikalauja "tarybinė" santvarka iš "tarybinio" žmogaus.

Tarybinio žmogaus, kaip toki, tikrumoje ten nėra. Šitai mes turime gerai įsidėmėti, kad tėra tik žmogus, kuris kalba rusiškai, bet ne tarybiškai! Ten yra žmogus, kuris vagia rusiškai kaip rusas, bet ne tarybinis žmogus. Visos tos melo ir prievartos bei pastovaus vogimo sąlygos galų gale žmogų priveda prie tokio taško, kuris verčia biaužėtis. Juk mums yra žinoma, kad "nevo", kad "neme-luok" ir to turime pastoviai laikytis. Bet turėjome prieš tuos įsakymus eiti užmušinėdami savo sąžinę, prarasdami savo tikrąjį "aš", kad tuomi būtų patenkinta valdžia.

Lietuviškos valdžios okupuotoje Lietuvoje nėra: ten yra tik išstatytos iškamšos, kurios atlieka Maskvos ponams reikalin-

Los Angeles lietuviai prisimins daktaro Mykolo Devenio mirties sukaktį.

gas funkcijas, pildo Maskvos ponų įsakymus. Šitai daro jų pasigaminantis "tarybinis žmogus", už kurio slypi niekas daugiau, kaip RUSIŠKASIS IMPERIALIZMAS, o ne "Tarybinė Sąjunga". Tai seniai mums pažįstamasis rusiškasis imperializmas su gaurais, pakietęs savo 20-ajo amžiaus imperializmą, pasivadinęs socialistiniu, bolševikiniu, komunistiniu ir net demokratišku.

DR. M. DEVENIO PAGERBIMAS-AKADEMIJA

Dr. Mykolas Devenis staiga pasimirė praėjusių metų gegužės mėn. 28 d. Santa Monikoje, išgyvenęs 89 metus.

Jis buvo ne tik profesionalas - gydytojas, bet kartu ir visuomenininkas, daugelio organizacijų narys. Nors ir didesnę savo gyvenimo dalį išgyveno JAV-se, bet visą laiką sekė ir gyvai domėjosi Nepr. Lietuvos gyvenimu, pasiliko ištikimas savo tėvų tikėjimui, išaugino gražią lietuvišką šeimą. Kaip ir daugelis mūsų tautiečių, taip ir dr. M. Devenis neišvengė tremties ir tik jo žmonos didelių pastangų dėka, kaip JAV pilietis, buvo iš Vorkutos išgelbėtas.

Dr. M. Devenio našlės - Al-

lyje yra ta, kad mes esame truputį pavargę ir nusivylę nematant išsigelbėjimo provaisčių. Bet tai yra *absoliučiai* klaidingas galvojimas, tiesiog pasimetimas! Savų partizanų šandien nei Lietuva, nei Latvija, nei Estija, nei Ukraina, nei Gruzija ar kitos rusų okupuotos tautos nebeturė. Tačiau šandien visos okupuotos tautos prabyla nauju ginklu, kuris yra žymiai tobulesnis ir kuriuomi yra štai šis patšelis ir, va, popieriaus lapas. Juos panaudojus šandien mes galime visą Rusiją padurti, ko šandien ir bijo rusiškoji, per jėgą sukurtoji imperija.

(Bus daugiau)

VOLDEMARININKAI VOKIEČIŲ OKUPACIJOS METAIS

JUOZAS AMBRAZEVIČIUS (Tęsinys)

Tik leidyklos direktoriaus Lietuvos apskrumo dėka buvo to išvengta: jis pristatė treuhaenderiui lietuvių specialistų recenziją, kurioje veikalas buvo sukritikuotas literatūrinio atžvilgiu. Treuhaenderis buvo įtikintas, kad literatūrinės menkystės vertimas į lietuvių kalbą kenktų leidyklos vadovybės prestižui.

Sustojo ir mokyklinių vadovėlių gamyba. Sovietiniai buvo išimti iš apyvartos. Naujiems nebuvo sulaukiami leidimai, kol pvz. skaitymų knygos neparinakta medžiagos, tinkamos "naujai Europai".

Administracija siekė mokyklas panaudoti vokiškai nacional-socialistinei dvasiai skiepyti arba, jei jos tam netarnauja, švietimą iš viso susiaurinti, likviduoti, o jaunimą perimti į savo rankas kitom priemonėm. Lietuvių tikslai buvo kiti, ir dėl to kova dėl jaunimo mokyklose, dėl mokyklos dvasios buvo atkakli ir dramatiškai aštrėjo. Jos eigoje žymėtini faktai:

(1) Vokiečių kalbos forsavimo įvesti rusų kalbą pradžios mokyklose lygiom teisėm su lietuvių kalba, taip ir vokiečių okupacinė administracija siekė, kad vokiečių kalba būtų mokoma nuo pat pradžios mokyklos pirmos klasės, švietimo vadybai pedagoginiais ir techniniais argumentais pavyko nustumti ją į penktą klasę.

(2) Mokytojų seminarijų uždarymas. Po bolševikmečio okupacijos, po deportacijų bangos, mokytojų trūko. Laikinoji vyriausybė buvo suspėjusi mokytojų seminarijų skaičių padidinti iki aštuonių šalia pedagoginio instituto. Vokiečiai šį skaičių išakė pusiau sumažinti. Veltui švietimo vadyba įrodinėjo, kad esamom sąlygom mokytojų reikiama skaičių parengti reiktų 12 seminarijų. Negalėdama patenkinti civilifervalungo racionaliniais argumentais, švietimo vadyba ėmėsi gudravimo ir mažavo keturių seminarijų keturias "filijas". Oficialiai buvo viena seminarija, bet ji buvo padalyta dviejose vietovėse. Komisaratas šią kląstą pastebėjo gerokai pavėluotai.

(3) Pasikėsinimas į gimnazijų jaunimą. Nustatydami vidurinėm mokyklom mokytojų etatus, civilifervalungo pareigūnai nubraukė paralelines klases. Rezultatas turėjo būti - mokinių skaičiaus sumažėjimas, nes nebus klasėse vietų. Švieti-

mo vadyba išaiškino, kad yra apriboti tik etatai, vadinas, neduodama paralelinių klasių mokytojam algų. Išsigelbėjimas - tėvų komitetai organizavo lėšas mokytojam, ir paralelinės klasės veikė. Pats švietimo tarėjas tam reikalui surado dar iš kitur, neoficialių lėšų, kitaip vieniem tėvu komitetam būtų buvus sunkiau pakeliama našta.

Jaunimui patraukti į nacional-socializmą dar 1941 mėgino organizuoti "hitlerjugendą" tarp lietuvių. Nesurado patikimo organizatoriaus, patikimo lietuvių jaunimui autoriteto tarp lietuvių. Nesuradus taip ir išliko lietuvių jaunimas nepakliuvęs į hitlerinio jaunimo tinklą. Tik 1943 pabaigoje, neradę patikimo lietuvių, paskyrė patikimą vokiečiam - Taunij.

(Bus daugiau)

Mirė nusikaltėlis Alvin Karpis MADRID, Ispanija. - Savo laiku Amerikoje ir visame pasaulyje išgarsėjęs nusikaltėlis Alvin (Albinas) Karpis, mirė be didelio garso. Paskutiniams septyniams metais Karpis išvyko į Ispaniją, apsigyveno nedideliame Torremolinos miestelio viešbutelyje. Jis jau buvo 71 metų amžiaus, neturėjo šeimos, neturėjo ir draugų. Tėvai Alvin Karpį atvežė Amerikon 1922 metais. Jis ėjo 16-tus metus. Karpiui apsigyvenno pietų Illinois valstijoje. Iki to amžiaus jis temokėjo tik lietuviškai ir tekalbėjo tik angliskai. Praeitą sekmadienį kaimynai jį rado negyvą. Teisėjas nusstatė, kad jis galėjo paimti nuodų, nes šalia lavono rastos kelios tabletės.

JAY DRUGS VAISTINĖ
2759 W. 71st St., Chicago, Ill.
ROPESTINGAI IŠPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS
Atdara šiokiadieniais nuo 9 val. ryto iki 10 val. vakaro.
Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.
D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistininkas
Tel. 476-2206

Turime po kelias RETAS KNYGAS
1. Kun. M. Valadkos UŽ LAISVĄ LIETUVĮ Minkšti viršeliai, 410 psl. \$10.00
2. V. Biržiškos SENOVĖS LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I ir II dalis. Minkšti viršeliai \$10.00
3. A. Ambrosės CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA. Minkšti viršeliai \$15.00
4. J. Laukio ORAKULAS. 414 psl. Minkšti viršeliai \$10.00
Čekį reikia išrašyti:
NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St. Chicago, Ill., 60608
Pridėti dolerį paštu išlaidoma.

For your headache get extra strength and safety, too.
Anacin® has extra strength. More strength than any regular headache tablet. And Anacin combines that strength with safety.
Like all leading headache tablets, Anacin starts with a pain reliever recognized safe by a panel of experts, used as directed. But Anacin gives you more pain relief than any regular strength headache tablet. Gives you safety you expect with extra strength you want. Read and follow label directions.
Extra strength with safety. That's common sense. That's Anacin.

TRYŠ NAUDINGOS KNYGOS
DABAR-LAIKAS ĮSIGYTI ŠIAS NUPIGINTAS IR LABAI NAUDINGAS KYNGAS:
1 - Leonardo Šimučio AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA 500 psl. Kieti viršeliai \$5.00
2 - Prel. J. B. Končiaus ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS 494 psl. Kieti viršeliai \$5.00
3 - Henriko T. Tamašausko LIETUVIŠKASIS PAMARYS 340 psl. Minkšti viršeliai \$6.00 Su žemėlapiu, daug paveikslų.
PRAŠOME PASIŪSTI, PRIDEDANT 50 CENTŲ UŽ PERSIUNTIMĄ, TOKIU ADRESU:
NAUJIENOS
1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

KNYGOS ANGLŲ KALBA
J. Jasminas, A KISS IN THE DARK. Pikantiški ir intymūs nuotykių aprašymai paimti iš gyvenimo. Lengvas stilius, gyva kalba. Gražiai iliustruota 150 psl. Kaina \$2.50.
Dr. Juozas B. Končius, HISTORY OF LITHUANIA. Lietuvos istorijos antrauka nuo pat senųjų amžių iki pokario metų. Vidutinio formato, 145 xl, kainuoja \$3.00.
Dr. Juozas B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT. Istoriniai D.L.K. Vytauto brožai, paliečiant to laiko Lietuvos valstybes ir jos kaimynų istoriją 111 psl. Kaina \$3.00. Kietais viršeliais \$4.00.
Dauguma šių knygų yra tinkamos dovane (sairioms progoms). Jas ir kitas knygas galima išgyti atsilankius į Naujienas arba atsiuntus čekį su pinigine perlaide.
NAUJIENOS
1739 North Halsted Street, Chicago, Ill. 60607
DR. ANTANO J. GUSENO RAŠTAI
NAUJIENOSE GALIMA GAUTI NEPAPRASTAI ĮDOMIUS GYDYTOJO, VISUOMENĖS VEIKĖJO IR RAŠYTOJO ATSIMINIMUS
Dr. A. J. Gussen - MINTYS IR DARBAI, 250 psl., liečiančios 1906 metų įvykius, Jablonackio ir Totoraičio jaunus dienas ir rusų rūpinimą. \$2.00
Dr. A. J. Gussen - DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir sveikata Kietais viršeliais, vietoje \$4.00 dabar tik \$2.00 Minkštais viršeliais tik \$1.00
Dr. A. J. Gussen - AUKŠTA KULTūra - ŽIAURŲ ŽMONIŠKŲ Kėlonės po Europą įspūdingai. Dabar tik \$2.00
Taisoma taip pat atsiskaityti paštu, atsiuntus čekį arba money order, per sureduotes kainas pridėdant 50c. persiuntimo išlaidoms.
NAUJIENOS,
1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

